

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės 11 d. Nr. 21RE4-134 (AG4-91/18-2026)

Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Sigitos Šimbelytės (pranešėja), Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos, sekretoriaujant Natalijai Abuojai, dalyvaujant pareiškėjui (duomenys neskelbtini), atsakovės Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atstovei (duomenys neskelbtini),

Komisijos 2026 m. gegužės 7 d. viešame posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinių ryšių priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini) patikslintą skundą atsakovei Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

(duomenys neskelbtini) (toliau – *pareiškėjas*) patikslintu skundu prašo: 1) panaikinti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – *Tarnyba*, atsakovė) 2026 m. kovo 27 d. raštą Nr. 1S-397 (toliau – *Raštas*); 2) įpareigoti Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. kreipimąsi, pateiktą elektroniniu laišku dėl pareiškėjo išsilavinimo, kvalifikacijos ir jų tinkamumo augalų apsaugos produktais apdorojimo įrangos techninės apžiūros kontrolieriaus veiklai; 3) įpareigoti Tarnybą iš naujo nagrinėjant pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. kreipimąsi, priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį, išsamiai motyvuotą ir individualizuotą sprendimą.

Pareiškėjas skunde paaiškino, kad 2026 m. kovo 3 d. elektroniniu laišku kreipėsi į Tarnybą dėl pareiškėjo turimo išsilavinimo ir kvalifikacijos įvertinimo, siekiant nustatyti, ar pareiškėjo turimi išsilavinimo dokumentai ir kompetencijos atitinka reikalavimus, keliamus augalų apsaugos produktais apdorojimo įrangos techninės apžiūros kontrolieriaus veiklai. Kreipimesi prašė įvertinti pareiškėjo pateiktą diplomą, kvalifikaciją, įgytas technines kompetencijas, praktinius gebėjimus ir jų ryšį su purkštuvų techninės būklės vertinimu. Į šį kreipimąsi atsakovė atsakė ginčijamu Raštu.

Pareiškėjo teigimu, Raštas yra nepakankamai motyvuotas, neindividualizuotas ir priimtas nepakankamai išsamiai įvertinus pareiškėjo situaciją. Pareiškėjo nuomone, Tarnyba nepakankamai įvertino šiuos aspektus: pareiškėjo įgytos kvalifikacijos turinį; pareiškėjo technines kompetencijas; pareiškėjo praktinius gebėjimus; šių kompetencijų ryšį su purkštuvų techninės būklės vertinimu. Rašte nepakankamai aiškiai ir konkrečiai paaiškinta: kokiais konkrečiais teisės aktais ir jų aiškinimu remiantis pareiškėjo pateiktas diplomas laikomas neatitinkančiu reikalavimų; kodėl pareiškėjo įgytos techninės kompetencijos ir profesinė patirtis negali būti vertinamos; ar buvo vertintas pareiškėjo kvalifikacijos turinys, o ne vien formalus diplomo pavadinimas ir išsilavinimo lygmuo. Raštas neatitinka išsamumo, objektyvumo, aiškumo ir gero administravimo principų.

Pareiškėjas pabrėžė, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas individualų

administracinį aktą, privalo aiškiai nurodyti sprendimo faktinį ir teisinį pagrindą bei tinkamai motyvuoti savo išvadas. Asmeniui teikiamas atsakymas turi būti individualizuotas, aiškus, pagrįstas ir leisti suprasti, kodėl priimtas būtent toks sprendimas. Jeigu sprendimas priimtas nepakankamai išsamiai įvertinus visas reikšmingas aplinkybes, toks sprendimas negali būti laikomas tinkamai motyvuotu. Pareiškėjo nuomone, šiuo atveju yra pagrindas panaikinti ginčijamą Raštą ir įpareigoti Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo kreipimąsi bei priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė atsiliepiu į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Paaškinu, kad Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 199 „Dėl Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 4 priedo 6 punkte nurodyti darbuotojams keliami kvalifikacijos reikalavimai: turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą, arba aukštesnįjį išsilavinimą, įgytą iki 2009 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija, arba specialųjį vidurinį ar jį atitinkantį išsilavinimą, įgytą iki 1995 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija (6.1 papunktis); turėti reikiamą pasirengimą, kuris įgyjamas baigus Tarnybos rengiamus darbuotojų mokymus tikrinti apdorojimo įrangą (6.2 papunktis); žinoti ir išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių apdorojimo įrangos techninės apžiūros atlikimą, svarbiausias nuostatas, išmanyti apdorojimo įrangos konstrukcijas, jų veikimo principus, konstrukcinės ir eksploatacinės saugos pagrindus, mokėti dirbti su techninės apžiūros įranga ir kompiuterine technika, teisingai įforminti apžiūros atlikimą (6.3 papunktis).

Pareiškėjas 2026 m. vasario 25 d. ir 2026 m. kovo 3 d. Tarnybai elektroniniu paštu pateikė paklausimus dėl techninio išsilavinimo atitikimo purkštuvų kontrolierių veiklai ir pridėjo profesinio mokymo diplomą, išduotą 2024 m. birželio 4 d. Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos su įgyta „Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojas, LTKS III, F143317“ kvalifikacija, baigus 1 metų trukmės programą „Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo modulinę profesinio mokymo programą, P32073220“. Pareiškėjo pateiktas profesinio mokymo diplomą ir jame nurodyta įgyta kvalifikacija neatitinka Taisyklėse nurodytų darbuotojams kvalifikacinių reikalavimų, keliamų atitinkamo lygio išsilavinimui ir įgytai kvalifikacijai. Tarnyba Rašte aiškiai ir konkrečiai nurodė teisės akto pavadinimą ir papunktį, kurio pareiškėjo pateiktas profesinio mokymo diplomą neatitinka, bei dėl ko pareiškėjo diplome nurodytos techninės kompetencijos negali būti vertinamos. Taisyklių 4 priedo 6 punkte nurodyti darbuotojams keliami kvalifikacijos reikalavimai yra svarbūs ir tiesiogiai susiję su gebėjimu tinkamai atlikti apdorojimo įrangos techninės apžiūros funkcijas, todėl Tarnyba, laikydamasi teisės aktuose nurodytų reikalavimų, juos taiko vertindama pateiktus dokumentus.

Atsakovė pažymėjo, kad apdorojimo įrangos technines apžiūras atliekantys darbuotojai turi turėti Taisyklių 4 priedo 6 punkte nurodytą išsilavinimą ir kvalifikacijas, kad gebėtų tinkamai patikrinti ir įvertinti Taisyklėse nurodomų įvairių profesionaliajam naudojimui skirtos apdorojimo įrangos rūšių veikimo principus, įrengimą, techninių mazgų sandarą ir veikimą. Apdorojimo įrangos technines apžiūras atliekantys darbuotojai turi turėti plataus spektro ir galias žinias apie techninius įrenginius, mechanizmus ir mašinas bei išmanyti ir mokėti naudoti įvairias technines matavimo priemones, skaityti ir suprasti techninius brėžinius, schemas ir standartus. Be to, darbuotojų išsilavinimo ir kvalifikacijos reikalavimų atitikimas yra būtinas, siekiant tinkamai ir kokybiškai atlikti darbą, tokiu būdu užtikrinant, kad tik gerai veikianti įranga (atitinkanti visus Taisyklių nustatytus reikalavimus) gautų Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros pažymėjimą (Taisyklių 1 priedas). Netinkamos konstrukcijos ir (ar) netinkamai veikianti įranga kelia pavojų žmonių sveikatai (dėl cheminių medžiagų poveikio), aplinkai (dirvožemio, vandens, biologinės įvairovės tarša), maisto saugai (dėl viršytų cheminių medžiagų likučių). Netinkamai sureguliuota ar patikrinta įranga gali veikti netinkamai: viršyti leistinas augalų apsaugos produktų normas, sukelti netolygų paskleidimą, lemti pavojingas avarines (produktų patekimo į aplinką, vandens šaltinius ir kt.) situacijas, pažeisti sveikatos bei aplinkos apsaugos reikalavimus, padaryti žalą žmogaus sveikatai ir aplinkai.

Be to, iš Taisyklių turinio matyti, kad apdorojimo įrangos technines apžiūras atliekančio

darbuoto funkcijos reikalauja sisteminių inžinerinių žinių, nes darbo pobūdis apima: hidraulikos, mechanikos, skysčių dinamikos principų supratimą; purškimo parametrų (slėgio, srauto, purkštukų) analizę; įrangos konstrukcijų vertinimą; standartų taikymą praktikoje. Darbas apima ne tik įrangos tikrinimą, bet ir sprendimų priėmimą dėl jos reikalavimų atitikties. Svarbu, kad darbuotojai tikrinantys įrangą turi gebėti savarankiškai taikyti teisės normas ir techninius standartus, tai reikalauja kritinio mąstymo, sisteminio supratimo, gebėjimo taikyti norminius dokumentus praktikoje. Asmens priimami sprendimai turi būti patikimi ir teisėti, kad nekiltų neteisėtų sprendimų rizika, ginčai, atsakomybė už netinkamai priimtus sprendimus.

Skundas atmetinas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą 2026 m. vasario 25 d. el. laišku „Paklausimas dėl techninio išsilavinimo atitikimo purkštuvų kontrolieriaus veiklai“. Laiške nurodė, kad kreipiasi norėdamas pasitikslinti, ar pareiškėjo įgytas profesinis išsilavinimas atitinka techninio išsilavinimo reikalavimus, keliamus augalų apsaugos produktų purkštuvų techninės apžiūros kontrolieriaus veiklai. Nurodė, kad 2024 metais įgijo profesinę kvalifikaciją – Šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemų montuotojas (LTKS III lygis). Tai techninio pobūdžio kvalifikacija, apimanti darbą su mechaninėmis ir slėginėmis sistemomis. Mokymosi ir praktinės veiklos metu pareiškėjas įgijo šias kompetencijas: dirbti su vamzdinių ir hidraulinių sistemomis; montuoti ir prižiūrėti siurblius bei kitą mechaninę įrangą; matuoti ir reguliuoti slėgį bei kitus techninius parametrus; naudoti matavimo prietaisus; atlikti įrenginių techninę diagnostiką ir priežiūrą; skaityti techninius brėžinius bei dokumentaciją. Pareiškėjas el. laiške pateikė Statybos sektoriaus profesinio standarto, kurio kodas PSF01, ištrauką. Nurodė manantis, kad jo įgytas išsilavinimas ir kompetencijos yra tinkami prašomai pesticidų-purkštuvų kontrolieriaus veiklai vykdyti. Prie el. laiško pareiškėjas pridėjo savo profesinio mokymo diplomą.

Tarnyba į pareiškėjo 2026 m. vasario 25 d. paklausimą atsakė 2026 m. kovo 3 d. el. laišku. Paaiškino, kad Taisyklių 25.1 punkte nurodyta „<...> darbuotojų kvalifikacija atitinka šių taisyklių 4 priede nustatytus reikalavimus“. Taisyklių 4 priedo 6 punkte nurodyti šie reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai: „6.1. turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą, arba aukštesnįjį išsilavinimą, įgytą iki 2009 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija, arba specialųjį vidurinį ar jį atitinkantį išsilavinimą, įgytą iki 1995 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija“. Tarnyba nurodė, kad pareiškėjo įgytas profesinio mokymo diplomą su „Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo“ kvalifikacija yra III lygio pagal LTKS, todėl neatitinka keliamo ne žemesnio kaip aukštesniojo (aukštojo neuniversitetinio) išsilavinimo reikalavimo.

Pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą 2026 m. kovo 3 d. el. laišku „Paklausimas dėl techninio išsilavinimo atitikimo purkštuvų kontrolieriaus veiklai“, kuriuo prašė: 1) aiškiai nurodyti, ar kvalifikacijos vertinimas pagal Taisyklių 4 priedo 6.1 punktą atliekamas išimtinai pagal formalią išsilavinimo pakopą, nevertinant profesinių kompetencijų; 2) pateikti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis atsisakoma vertinti įgytą profesinę patirtį bei technines kompetencijas; 3) jei laikoma, kad pareiškėjo kvalifikacija neatitinka reikalavimų, prašė pateikti motyvuotą administracinį sprendimą su apskundimo tvarkos nurodymu. Pareiškėjas paklausime nurodė: „Atsižvelgdamas į Jūsų pateiktą atsakymą dėl mano kvalifikacijos neatitikties Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros taisyklių 4 priedo 6.1 punkto reikalavimams, prašau pateikti išsamų ir motyvuotą paaiškinimą dėl šio teisės akto taikymo. Pažymiu, kad Taisyklių 6.1 punkte nurodomas išsilavinimo reikalavimas siejamas su technologijos mokslų studijų sritimi, tačiau teisės akte nėra aiškiai įtvirtinta, jog kvalifikacijos vertinimas turi būti atliekamas išimtinai formaliu diplomo lygmeniu pagrindu, neatsižvelgiant į asmens įgytas kompetencijas, profesinę patirtį ir faktinį gebėjimą vykdyti techninės apžiūros funkcijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais proporcingumo principu, objektyvumo principu, nepiktnaudžiavimo valdžia principu, administraciniai sprendimai turi būti grindžiami ne vien formaliais kriterijais, bet ir faktinių aplinkybių visuma“.

Tarnyba į pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. paklausimą atsakė ginčijamu Raštu. Paaiškino, kad Taisyklių 4 priedo 6.1 papunktyje nurodoma, jog ūkio subjektų įgaliotų registruoti apdorojimo augalų

apsaugos produktais įrangą ir atlikti jos technines apžiūras darbuotojai turi turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą, arba aukštesnįjį išsilavinimą, įgytą iki 2009 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija, arba specialųjį vidurinį ar jį atitinkantį išsilavinimą, įgytą iki 1995 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija. Nurodė, kad pareiškėjas pateikė profesinio mokymo diplomą, kuris išduotas 2024 m. birželio 4 d. Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos su įgyta „Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojas, LTKS III, F143317“ kvalifikacija, baigus 1 metų trukmės programą „Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo modulinę profesinio mokymo programą, P32073220“. Tarnyba pažymėjo, kad Taisyklių 4 priedo 6.1 papunktyje aiškiai nurodyti reikalavimai darbuotojo išsilavinimui ir kvalifikacijai, kurių neatitinka pareiškėjo pateiktas profesinio mokymo diplomas. Diplome nurodytas išsilavinimas neatitinka ne žemesnio kaip aukštesniojo (aukštojo neuniversitetinio) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimo, arba aukštesniojo išsilavinimo lygio, o įgyta kvalifikacija neatitinka techniko, techniko-mechaniko kvalifikacijos, kurie įgyti iki 2009 metų. Pareiškėjo pateiktas profesinio mokymo diplomas neatitinka Taisyklių 4 priede 6.1 papunktyje nustatyto formalaus reikalavimo darbuotojo išsilavinimui ir kvalifikacijai, todėl pareiškėjo įgytos profesinės, techninės kompetencijos ir profesinė patirtis negali būti vertinamos.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, (toliau – Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), Taisyklės ir kiti teisės aktai.

Tarnyba pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis.

VAI nustato kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas – prašymą bei skundą. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 10 dalis). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAI 2 straipsnio 12 dalis).

Pagal VAI 3 straipsnio 5 punktą viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi, be kita ko, išsamumo principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

VAI 11 straipsnio 1 dalis numato, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 35 punkte nurodyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal šių taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą šių taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Įvertinus pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. el. laiško turinį, darytina išvada, kad šis kreipimasis laikytinas prašymu VAI 2 straipsnio 10 dalies prasme. Taigi, šioje byloje vertinama, ar atsakovė Raštu išsamiai ir aiškiai atsakė į pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. kreipimąsi, ar Raštu pateiktas atsakymas atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus leidžiama naudoti tik su patikrinta

apdorojimo įrangą. Apdorojimo įrangos tikrinimo taisyklės tvirtina žemės ūkio ministras.

Taisyklės reglamentuoja apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos (toliau – apdorojimo įranga) naudojimo, techninės apžiūros, ūkio subjektų pasirengimo atlikti technines apžiūras įvertinimo, profesionaliajam naudojimui skirtos apdorojimo įrangos registravimo ir techninės apžiūros tvarką, šios veiklos priežiūrą ir koordinavimą, naudojamos apdorojimo įrangos techninius reikalavimus bei apdorojimo įrangos techninės apžiūros įmonių gamybinių patalpų, įrenginių ir darbuotojų kvalifikacijos reikalavimus (Taisyklių 1 punktą).

Taisyklių 3.1 papunktyje apibrėžta, kad apdorojimo augalų apsaugos produktais įranga – tai įtaisų visuma augalams, augaliniams produktams ir (ar) jų laikymo patalpoms, žemės sklypams apdoroti, siekiant sunaikinti kenksminguosius organizmus ir (ar) daryti poveikį augalų, augalinių produktų gyvybiniams procesams, įskaitant augalų apsaugos produktų purkštuvus, jiems veikti būtinus purkštukus, manometrus, filtrus, sietus, rezervuarų valymo įtaisus ir kitas sudedamąsias dalis.

Taisyklių 3.3 papunktyje nurodyta, kad privalomoji apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninė apžiūra (toliau – techninė apžiūra) – naudojamos apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos privalomas techninės būklės tikrinimas, apimantis šios įrangos tapatumo nustatymą ir jos techninės būklės atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą.

Pagal Taisyklių 23 punktą apdorojimo įrangą registruoti ir atlikti jos technines apžiūras turi teisę ūkio subjektai, turintys Tarnybos suteiktą teisę registruoti apdorojimo įrangą ir atlikti jos techninę apžiūrą, kuri išduodama neterminuotam laikui.

Taisyklių 25.1 papunktyje nurodyta, kad teisė registruoti apdorojimo įrangą ir atlikti jos techninę apžiūrą suteikiama, jeigu, be kita ko, darbuotojų kvalifikacija atitinka šių taisyklių 4 priede nustatytus reikalavimus.

Pagal Taisyklių 26.5 papunktį ūkio subjektas, siekiantis gauti teisę registruoti apdorojimo įrangą ir atlikti jos techninę apžiūrą, Tarnybai, be kitų dokumentų, taip pat pateikia darbuotojų techninio išsilavinimo dokumentų kopijas.

Pagal Taisyklių 40.2 papunktį techninės apžiūros įmonė, kuriai suteikta teisė registruoti apdorojimo įrangą ir atlikti jos techninę apžiūrą, privalo užtikrinti, kad gamybinės patalpos, įranga ir darbuotojų kvalifikacija atitiktų reikalavimus, nurodytus šių taisyklių 4 priede.

Taisyklių 4 priedo „Techninės apžiūros įmonių gamybinių patalpų, įrenginių ir darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai“ 6 punkte nurodyti darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai: turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą, arba aukštesnįjį išsilavinimą, įgytą iki 2009 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija, arba specialųjį vidurinį ar jį atitinkantį išsilavinimą, įgytą iki 1995 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija (6.1 papunktis); turėti reikiamą pasirengimą, kuris įgyjamas baigus Tarnybos rengiamus darbuotojų mokymus tikrinti apdorojimo įrangą (6.2 papunktis); žinoti ir išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių apdorojimo įrangos techninės apžiūros atlikimą, svarbiausias nuostatas, išmanyti apdorojimo įrangos konstrukcijas, jų veikimo principus, konstrukcinės ir eksploatacinės saugos pagrindus, mokėti dirbti su techninės apžiūros įranga ir kompiuterine technika, teisingai įforminti apžiūros atlikimą (6.3 papunktis).

Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, asmenys, siekiantys vykdyti apdorojimo įrangos techninės apžiūros veiklą, turi atitikti Taisyklėse nustatytus kvalifikacijos (išsilavinimo) reikalavimus. Atlikti apdorojimo įrangos technines apžiūras gali tik subjektai, turintys Tarnybos suteiktą teisę šiai veiklai vykdyti.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas 2026 m. vasario 25 d. el. laišku kreipėsi į Tarnybą siekdamas sužinoti, ar jo įgytas profesinis išsilavinimas atitinka techninio išsilavinimo reikalavimus, keliamus apdorojimo įrangos techninę apžiūrą atliekantiems asmenims. Gavęs neigiamą atsakymą, pareiškėjas 2026 m. kovo 3 d. el. laišku kreipėsi į Tarnybą, prašydamas pateikti išsamų paaiškinimą dėl jo kvalifikacijos vertinimo pagal Taisyklių 4 priedo 6.1 papunktį. Tarnyba pateikė atsakymą ginčijamu Raštu, kuriame nurodė, kad pareiškėjo diplomas neatitinka Taisyklių 4 priede 6.1 papunktyje nustatyto formalusio reikalavimo darbuotojo išsilavinimui ir kvalifikacijai.

Pareiškėjas ginčijamo Rašto neteisėtumą grindžia argumentu, kad atsakovė nepateikė motyvuoto ir argumentuoto paaiškinimo, kodėl pareiškėjo turimi išsilavinimo dokumentai ir

kompetencijos neatitinka reikalavimų, keliamų apdorojimo įrangos technines apžiūras atliekančių specialistų veiklai. Pareiškėjo teigimu, atsakovė turėjo įvertinti jo situaciją individualiai, t. y. įvertinti ne tik formalų diplomo pavadinimą ir išsilavinimo lygmenį, bet ir pareiškėjo įgytos kvalifikacijos turinį bei praktinius gebėjimus.

Byloje esančiame pareiškėjo profesinio mokymo diplome nurodyta, kad pareiškėjas 2024 metais Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje įgijo Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo kvalifikaciją, LTKS III, F143317. Diplome, be kita ko, nurodyta ši informacija: programos pavadinimas, kodas – Šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo modulinė profesinio mokymo programa, P32073220; programos trukmė / apimtis – 1 metai / 60 kreditų; profesinio standarto pavadinimas, kodas – Statybos sektoriaus profesinis standartas, PSF01; Lietuvos kvalifikacijos lygis – III; Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų lygis – 3.

Kaip minėta, pagal Taisyklių 4 priedo 6.1 papunktį asmuo, siekiantis vykdyti apdorojimo įrangos techninės apžiūros veiklą, turi turėti bent vieną iš šių išsilavinimų: 1) ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą; 2) arba aukštesnįjį išsilavinimą, įgytą iki 2009 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija; 3) arba specialųjį vidurinį ar jį atitinkantį išsilavinimą, įgytą iki 1995 metų su įgyta techniko, techniko-mechaniko kvalifikacija.

Kadangi pareiškėjas Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje įgijo profesinę kvalifikaciją 2024 metais, šiuo atveju vertinama, ar jo įgytas išsilavinimas gali būti laikomas aukštesniojo arba aukštesniojo neuniversitetiniu technologijos mokslų studijų srities išsilavinimu.

Lietuvos švietimo sistemos sandarą nustato Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. Šio įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje apibrėžta, kad kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma. Pagal Švietimo įstatymo 6 straipsnį Lietuvos švietimo sistema apima: 1) formalųjį švietimą; 2) neformalųjį švietimą; 3) savišvietą; 4) švietimo pagalbą. Formalusis švietimas apima: pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą, formalųjį profesinį mokymą ir aukštojo mokslo studijas.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnyje apibrėžta, kad aukštasis koleginiis išsilavinimas – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus koleginių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba kompetentingos institucijos pripažintas kaip jam lygiavertis išsilavinimas (3 dalis). Aukštasis universitetinis išsilavinimas – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus universitetinių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba kompetentingos institucijos pripažintas kaip jam lygiavertis išsilavinimas (4 dalis). Aukštojo mokslo kvalifikacija – kvalifikacinis laipsnis, mokslo daktaro laipsnis, meno daktaro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią suteikia aukštoji mokykla, turinti kompetentingos institucijos pritarimą tai kvalifikacijai teikti (5 dalis).

Mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad asmenims, baigusiems pirmosios pakopos kolegines studijas, suteikiamas profesinio bakalauro, baigusiems universitetines studijas – bakalauro kvalifikaciniai laipsniai, suteikiantys teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas magistrantūroje.

Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 2 straipsnyje apibrėžta, kad formalusis profesinis mokymas – profesinis mokymas, vykdomas pagal formaliojo profesinio mokymo programas, kurias pabaigus suteikiama kvalifikacija ar jos dalis (1 dalis). Modulinis profesinis mokymas – mokymas pagal profesinio mokymo programą, sudaromą iš savarankiškų privalomųjų ir pasirenkamųjų modulių atsižvelgiant į kvalifikacijos specifiką ir asmens bei darbo rinkos poreikius (3 dalis). Pirminis profesinis mokymas – profesinis mokymas, įprastai skirtas pirmajai kvalifikacijai įgyti (8 dalis). Profesinis mokymas – mokymas, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas profesinio mokymo programas ar jų modulius. Mokomas asmuo įgyja kvalifikaciją (arba jos dalį), atitinkančią profesinį standartą, ar ją tobulina, keičia arba įgyja kompetenciją, reikalingą įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti (17 dalis).

Profesinio mokymo įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad mokiniui, baigusiam pirminio formaliojo profesinio mokymo programą ir (ar) nustatyta tvarka gavusiam jo įgytų kompetencijų

įvertinimą, suteikiama atitinkamo lygio kvalifikacija.

Pagal šiuo metu įtvirtintą teisinį reglamentavimą aukštesniojo mokslo studijos nėra Lietuvos švietimo sistemos dalis. Švietimo įstatymo redakcijos, galiojusios iki 2011 m. birželio 30 d., 6 straipsnis numatė, kad formalusis švietimas apima, be kita ko, aukštesniąsias mokslo studijas. Šio įstatymo 13 straipsnyje buvo numatyta, kad aukštesniosios studijos yra visuotinės, jos teikiamos asmeniui, įgijusiam vidurinį išsilavinimą ir gebančiam savarankiškai studijuoti (2 dalis). Aukštesniųjų studijų programas vykdo aukštesniosios mokyklos ir kitos mokyklos, turinčios licenciją mokyti pagal šias programas (4 dalis). Aukštesnysis išsilavinimas ir kvalifikacija įgyjami išėjus aukštesniųjų studijų programą ir apgynus baigiamąjį darbą (projektą) ir (ar) išlaikius baigiamuosius egzaminus (5 dalis). Minėto įstatymo 75 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta, kad mokytis pagal aukštesniųjų studijų programas priimama iki 2003–2004 mokslo metų.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos tinklapyje (<https://smsm.lrv.lt/lt/paslaugos/issilavinimo-dokumentu-pripazinimas-ir-patvirtinimas/informacija-apie-specialuji-vidurini-aukstesniji-ir-aukstaji-neuniversitetini-issilavinima-liudijancius-dokumentus/>) pateiktas paaiškinimas apie aukštesnįjį išsilavinimą liudijančius dokumentus: „Pirmieji aukštesniojo mokslo diplomai buvo išduoti 1994 m. Mokytis pagal aukštesniųjų studijų programas pagal anksčiau galiojusias Švietimo įstatymo nuostatas buvo priimama iki 2003–2006 m. m. Aukštesnysis išsilavinimas galėjo būti įgytas iki 2009 m. <...> Specialusis vidurinis, aukštesnysis ir aukštasis koleginiis (neuniversitetinis) išsilavinimas yra skirtingo lygio išsilavinimai. Išsilavinimo vertinimas priklauso ne nuo konkrečios mokymo įstaigos, bet nuo studijų programos tipo <...>“.

Vadovaujantis aptartomis teisės aktų nuostatomis, aukštasis neuniversitetinis (koleginis) išsilavinimas, aukštesnysis išsilavinimas ir profesinis išsilavinimas yra skirtingo lygio išsilavinimai. Aukštesnįjį išsilavinimą galėjo įgyti asmenys iki 2009 metų, baigę atitinkamą aukštesniojo mokslo studijų programą. Baigusiesiems aukštesniųjų studijų programas asmenims buvo išduodamas aukštesniojo mokslo diplomai. Asmuo, baigęs pirminio formaliojo profesinio mokymo programą, įgyja atitinkamo lygio profesinę kvalifikaciją, kuri nėra prilyginama nei aukštesniojo mokslo, nei aukštojo neuniversitetinio (koleginio) mokslo išsilavinimui.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas 2024 metais Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje įgijo atitinkamą profesinę kvalifikaciją, kuri, vadovaujantis aptartomis teisės aktų nuostatomis, negali būti laikoma aukštesniuoju arba aukštuoju neuniversitetiniu technologijos mokslų studijų srities išsilavinimu. Kaip minėta, Taisyklės imperatyviai reglamentuoja, kad asmenys, siekiantis vykdyti apdorojimo įrangos techninės apžiūros veiklą, turi atitikti Taisyklėse nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. Darytina išvada, kad atsakovė Rašte pagrįstai nurodė, jog pareiškėjas neatitinka Taisyklių 4 priedo 6.1 papunktyje nurodytų reikalavimų darbuotojo išsilavinimui ir kvalifikacijai. Kadangi pareiškėjo įgyta profesinė kvalifikacija neatitiko Taisyklėse nurodytų išsilavinimo reikalavimų, Tarnyba pagrįstai nevertino pareiškėjo įgytos kvalifikacijos turinio, techninių kompetencijų ir praktinių gebėjimų. Komisijos vertinimu, Raštu pateiktas atsakymas atitinka pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. paklausimo turinį.

Dėl Rašto atitikimo VAI reikalavimams pažymėtina, kad pagal VAI 10 straipsnio 5 dalį administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra išaiškinęs, kad minėtos VAI nuostatos reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., *LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022*, 2014 m. gruodžio 18 d. *sprendimą administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014*, kt.). Tam, kad individualus teisės aktas būtų teisėtas, jis turi apimti faktinių aplinkybių tyrimą, taikytinos teisės normos paiešką, teisinį nustatytų faktų vertinimą (kvalifikavimą) (žr., pvz., *LVAT 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje*

Nr. A-398-442/2015, 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A-520–2294/2012, kt.).

Komisijos vertinimu, ginčijamas Raštas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų nuostatomis, motyvai išdėstyti aiškiai ir išsamiai, Raštas iš esmės atitinka VAI nustatytus reikalavimus, todėl nėra pagrindo jį naikinti vadovaujantis skunde išdėstytais argumentais. Komisija skundžiamo Rašto neteisėtumo pagrindų nenustatė, todėl pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti Raštą atmestinas kaip nepagrįstas. Taip pat negali būti tenkinami išvestiniai skundo reikalavimai įpareigoti Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2026 m. kovo 3 d. kreipimąsi ir priimti naują sprendimą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo skundas visa apimtimi atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Sigita Šimbelytė

Karine Zavgorodnaja